

בבית המשפט העליון

ע"א 9246/20

לפני: כבוד הרשמת דר להב

המערערים: 1. Knockagh International Ltd .
2. פלוני

נגד

המשיב: פקיד שומה פתח תקווה

**בקשה למחיקת הודעת הערעור ולחלופין
לתיקונה; תשובת המערערים**

החלטה

הבקשה

1. לפניי בקשה למחיקתה של הודעת הערעור, הנפרשת על פני 77 עמודים, מכוח תקנות 414 ו-417 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: תקנות 1984). לטענת המשיב, זהו מקרה מובהק שבו לא נערכה הודעת הערעור כדרישות הדין, קרי, "בצורה תמציתית". לטענת המשיב, אין באורכו של פסק הדין כשלעצמו כדי להצדיק הגשת הודעת ערעור בהיקף כה גדול, מה גם שפסק הדין הודפס ברווח של "שורה וחצי" בעוד שהודעת הערעור הודפסה ברווח של "שורה אחת", לטענת המשיב. גם מהותית, טוען המשיב, הודעת הערעור מנוסחת בהרחבה יתרה.

המשיב מבקש עוד, למען הזהירות, להורות כי מניין 60 הימים להגשת ערעור מטעמו יחל החל ממועד ההחלטה בבקשה, ממועד הגשת הודעת ערעור מתוקנת, או ממועד המצאת ההודעה על הפקדת העירבון, לפי המאוחר.

כמו כן, מבוקש להסיר את איסור הפרסום מתיק הערעור.

2. המערערים טוענים, כי מדובר בבקשה שכל מטרתה לסכור את פיהם אל מול ערכאת הערעור, בתיק שהיקפו הכספי מגיע לכדי 24 מיליון ש"ח. המערערים עומדים על הצמצום שבו יש לפרש את הוראת תקנה 417 לתקנות 1984 ומוסיפים, כי המשיב לא טען וממילא לא הוכיח, שאורכה של הודעת הערעור ימנע ממנו להתגונן כראוי, שהודעת הערעור אינה תוחמת את גדרי המחלוקת, או כי נפגע אינטרס מוגן שלו או של מערכת המשפט. עוד נטען, כי להליך דנן נסיבות מיוחדות, שכן הוא מאגד בתוכו ששה ערעורי שומה, שכל אחד מהם מהווה הליך מורכב בפני עצמו. ההליך התברר בבית המשפט קמא במשך כחמש שנים והתקיימו בו 13 דיונים, לרבות 1,000 עמודי פרוטוקול, לצד אלפי עמודי מוצגים. פסק הדין הוא רחב יריעה ומקיף 102 עמודים. במרכזו של התיק מחלוקות מורכבות, המתייחסות לאירועים הנפרשים על פני כשלושה עשורים. עוד טוען המשיב, כי אין יסוד להשוות בין היקף הודעת הערעור והיקף פסק הדין, אשר מודפסים בגופנים שונים ובמרווחים שונים.

אשר למועד הגשת הערעור מטעם המשיב, טוענים המערערים, כי הבקשה היא בגדר ניסיון טקטי להאריך את המועד להגשת ערעור שכנגד, ללא כל טעם מוצדק. לשיטת המערערים, בענייננו חלה תקנה 434 לתקנות 1984, ולא תקנה 137(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: תקנות 2018), ולכן לרשות המשיב עמדו 30 ימים בלבד להגשת ערעור שכנגד, ולא 60 ימים.

בכל הנוגע לחיסיון, טוענים המערערים, כי לא בכדי התיק סווג כחסוי, משום שהוא כולל חומרים חסויים, ובית המשפט המחוזי אף קיבל את בקשת המערער 2 שלא לחשוף את שמה של החברה שבה הוא בעל מניות. יש אפוא, לשיטתם, היגיון רב להותיר את התיק כחסוי גם בערכאה זו.

אורכה של הודעת הערעור

3. אמות המידה לעניין זה הותוו בע"א 1501/05 כהן נ' מנהל מס שבח תל אביב (8.5.2005) (להלן: עניין כהן). נקודת המוצא היא, כי אין בית המשפט "עורך על" של כתבי הטענות, וככלל, את דרישת התמצות הקבועה בתקנה 414 לתקנות 1984 יש לפרש כנותנת בידי בעל הדין את חירות הבחירה של היקף הערעור ותחימת נקודות המחלוקת. ממילא השימוש בסמכות המחיקה של טענות מכתב הערעור תהא "מזערית". עם זאת,

היקף כתב הערעור ונוסחו אינם בלתי מוגבלים, ויש להקפיד על שמירתם של מספר אינטרסים חשובים: שמירה על זכויותיו של הצד שכנגד, כך שיוכל לדעת מהי חזית המחלוקת ומפני מה עליו להתגונן; שמירה על השוויון בין בעלי הדין, תוך מניעת יתרון בלתי מוצדק למערער על פני המשיב; הניהול היעיל של ההליך, לטובת הצדדים ומערכת השפיטה בכלל (ראו גם: ע"א 6002/07 מאסוי נ' ניסל (3.12.2007); ע"א 3690/07 ירדני נ' בנק הפועלים בע"מ (24.10.2007); ע"א 8352/10 סימקוביץ נ' מחלבות יטבתה ע"ש אורי חורזו ז"ל בע"מ (6.3.2011)). עוד יובהר, כי אין כללים אחידים לעניין זה, שכן "בכל תיק ותיק מתעוררות נסיבות שיש בהן מטבע הדברים להשפיע על היקף היריעה. אין דין ערעור על נקודה משפטית כערעור על נקודה עובדתית; אין דין ערעור התוקף את כל בסיס ההכרעה כדין ערעור התוקף נקודה אחת. אין ערעור על פסק דין ארוך ומורכב כערעור על פסק דין קצר ופשוט" (עניין כהן, פסקה 6).

4. אף שהערעור דנן הוגש ביום 31.12.2020, כך שחלות עליו תקנות 1984, לא ניתן להתעלם גם מתקנות 2018, שיום תחילתן ביום לאחר מועד הגשת הערעור. תקנות 2018 קבעו לראשונה היקפים מקסימליים של חלק מכתבי הטענות שניתן להגיש בהליכים אזרחיים, לרבות הודעת ערעור (ראו: תקנה 134(א)(3) לתקנות 2018; בש"א 433/21 לוי נ' לוי (26.1.2021)). תקנות 2018 ביקשו, בין היתר, "למגר את התופעה של שימוש מרובה בניירת מעל ומעבר לנדרש, באופן המקשה לאתר את השאלות השנויות במחלוקת ומביא לבזבוז זמן שיפוטי יקר ולהתשת הצד שכנגד שלא לצורך" (דברי ההסבר לתקנות 2018, שפורסמו באתר האינטרנט של משרד המשפטים). תקנה 176(ב) לתקנות 2018 מאפשרת לבית המשפט להורות על הגדלת היקף העמודים המרבי שנקבע, מטעמים מיוחדים (ראו לעניין זה: בש"א 1166/21 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הממונה על התחרות (23.2.2021) (להלן: עניין חברת החשמל); ע"א 122/21 עורב טכנולוגיות 1977 בע"מ נ' פקיד שומה חולון (28.2.2021) (להלן: עניין עורב טכנולוגיות)). כאמור, אף שתקנות אלה אינן חלות על ענייננו, הרי שניתן ללמוד מהן על סדרי הגודל שראה מחוקק המשנה לנגד עיניו בעניין היקפו הסביר של כתב ערעור. עוד אוסיף, כי חלק מהאינדיקציות להגדלת היקף גוף הערעור, אף לפני הגשת הערעור עצמו, תהיינה אורכו של פסק הדין שכנגדו מופנה הערעור ומורכבות ההליך בפן העובדתי, המשפטי והכלכלי, כפי המשתקף מפסק הדין (עניין חברת החשמל; עניין עורב טכנולוגיות, פסקה 8).

5. מן הכלל אל הפרט. פסק הדין שכנגדו מופנה הערעור נפרש על פני כ-100 עמודים. המחלוקת בין הצדדים נוגעת למספר שנות מס ולמספר ערעורי מס, אשר במסגרתן עלו מספר רב של סוגיות. נראה כי לא יכול להיות חולק כי מדובר בפרשה מורכבת, הן עובדתית הן משפטית. יחד עם זאת, עיון בכתב הערעור מגלה כי הוא אכן

ערוך באריכות יתרה, לרבות תיאור עובדתי נרחב והבאת ציטוטים רבים מפסק הדין עצמו, מפרוטוקול הדיון בבית המשפט קמא ומן הפסיקה. כתב הערעור כולל ניתוח של כל סוגיה לעומקה, תוך הפניה לאסמכתאות ולמוצגים. כפי שנפסק, בנסיבות שכאלה, המסמך "אינו תוחם את גדר המחלוקת, אלא דן בה ומתעמק בכל טענה וטענה, בדומה לסיכומים בכתב" (עניין כהן, פסקה 9). לפיכך, הגעתי לכלל מסקנה, כי אכן, כתב הערעור אינו עומד בדרישותיה של תקנה 414 לתקנות 1984. יובהר, כי מסקנה זו אינה נסמכת על "מבחנים טכניים" בדבר מספר העמודים, גודל הגופן והמרווח בין השורות, אלא על בחינה מהותית של נוסח הודעת הערעור.

6. נוכח האמור לעיל, ראיתי אפוא להורות על קיצורה של הודעת הערעור ל-40 עמודים (השוו: עניין חברת החשמל, שם ניתנה רשות להגיש ערעור שגופו לא יעלה על 22 עמודים, שעה שפסק הדין נשוא הערעור החזיק 122 עמודים). הודעת ערעור מתוקנת תוגש בתוך 14 ימים מהמצאתה של החלטה זו.

הארכת מועד להגשת ערעור המשיב

7. המשיב מבקש "למען הזהירות" כי המועד להגשת ערעור שכנגד יימנה ממועד ההחלטה בבקשה, ממועד הגשת הודעת ערעור מתוקנת, או ממועד המצאת ההודעה על הפקדת העירבון, לפי המאוחר. זה מכבר נפסק, כי תיקון הודעת הערעור אינו "פותח מחדש" את מרוץ המועדים להגשת ערעור שכנגד (ע"א 7019/97 סופר נ' סופר, פ"ד נג(5) 187 (1999)). דברים אלה יפים גם לענייננו. לפיכך, לא ראיתי להורות כי המועד להגשת ערעור מטעם המשיב יתחיל להימנות ממועד החלטה זו או ממועד הגשת הודעת ערעור מתוקנת.

8. אשר למחלוקת בין הצדדים האם לרשות המשיב עומדים 30 ימים להגשת ערעור, לפי תקנה 434 לתקנות 1984 (כעמדת המערערים) או 60 ימים, לפי תקנה 137(ב) בצירוף תקנה 180(ג) לתקנות 2018 (כעמדת המשיב) - לא ראיתי להכריע בה לעת הזו. מבוקשו של המשיב הוא למעשה מתן הכרעה מקדמית ("פרה-רולינג") בשאלת המועד הנכון להגשת ההליך הערעורי מטעמו. הליך מקדמי כזה אינו קבוע בדין ואף אינו עולה בקנה אחד עם סדרי הדין הנוהגים בבית משפט זה. על המשיב לפעול כחוכמתו (ראו והשוו: בש"א 7545/17 ר"ח חן ברדיצ'ב - נאמן נ' פויכטונגר (2.10.2017); בש"א 1738/20 בנק מזרחי טפחות בע"מ נ' אינסל (5.3.2020); בש"א 4644/20 זילברשלג נ' פלוני (7.7.2020); בש"פ 7935/20 רס"ל ל-עוז כהן נ' הצבאי הראשי (16.11.2020)).

הבקשה בעניין זה, נדחית, אפוא.

איסור פרסום

9. מכאן לסוגיה האחרונה שעל הפרק. בהתאם להוראות הדין, ככלל, יתנהל הדיון בערעור בבית המשפט העליון בדלתיים פתוחות, לרבות בערעורי מס (ע"א 4825/97 גהל נ' פקיד השומה למפעלים גדולים, פ"ד נה(2) 433 (2000)). בענייננו, בית המשפט המחוזי קבע כי אין לחשוף את שמה של חברה מסוימת שהמערער 2 הוא בעל מניות בה, כמו גם שמות שני שותפיו בה (עמ' 65 לפסק הדין). לטענת המערערים, מטעם זה, יש היגיון רב להשאיר את התיק כחסוי גם בערכאה זו.

לאחר ששקלתי בדבר, החלטתי להותיר, בשלב זה, את סיווגו של התיק כ"איסור פרסום". זאת, משום שטרם הוגשו סיכומי הצדדים ומוצגיהם. לכשיוגשו הסיכומים, יהיו רשאים הצדדים להגיש מסמכים חסויים במעטפה סגורה, ואז יוכל עניין איסור הפרסום להישקל מחדש, בהתאם לחומר המצוי בתיק.

סיכום

10. הבקשה לתיקון הודעת הערעור מתקבלת, כך שהמערערים יגישו הודעת ערעור מתוקנת, שאורכה לא יעלה על 40 עמודים, בתוך 14 ימים מהמצאתה של החלטה זו.

הבקשה להארכת המועד להגשת ערעור המשיב - נדחית.

הבקשה להסרת החיסיון – נדחית.

בנסיבות העניין, ראיתי לחייב את המערערים בהוצאות המשיב בסך 1,000 ש"ח בגין הבקשה לתיקון הודעת הערעור.

ניתנה היום, כ"ג באדר התשפ"א (7.3.2021).

דר להב

ר ש מ ת